

Protokoll 2/2023

fört vid Förskolenämndens sammanträde onsdagen den 26 april 2023 kl. 16:00-16:45, Hantverkargatan 2f, Lokal Munklägret

Ledamöter

Alexandra Mattsson (V) Ordförande
Åsa Nilsson Söderström (L) Vice ordförande
Elvir Kazinic (S)
Ewa Carlsson Hallberg (S)
Cecilia Herrström (V)
Sara Grolander (MP)
Sophia Granswed Baat (M)
Amelie Langby (M)
Linnéa Vinge (SD)
Ismail Ali (C)
Laila Abukar (S)

Ersättare

Kenny Norlander (S)
Mikael Kakeeto (S)
Emma Gustafsson (V)
Ana Rodriguez Garcia (V)
Carin Hellström (MP)
Louise Ajnesjö (M)
Anders Lindman (SD)
Birgitta Ersson Kjellin (L)
Ellinor Moberg (C)

Övriga närvarande

Lena Holmdahl Förvaltningschef
Eva Broström Avdelningschef
Charlotte Bagge-Glassell Tjänsteman
Eija Pohjanen Tjänsteman
Gunilla Davidsson Tjänsteman
Josefin Sjölund Larsson Tjänsteman
Mika Metso Tjänsteman
Åsa Strand Tjänsteman
Daniel Nilsson Brodén Borgarrådssekreterare
Öskar Örn Borgarrådssekreterare
Andreas Ericsson Borgarrådssekreterare
Farah Waly Facklig

Justerare

Alexandra Mattsson, Åsa Nilsson-Söderström

Paragraf

§§1-6

Sekreterare

Johanna Krebser

§ 1

Val av justerare och dag för justering

Beslut

Alexandra Mattsson (V) och Åsa Nilsson Söderström (L) utsågs att justera protokollet från dagens sammanträde. Justering av protokoll sker i anslutning till dagens sammanträde.

Anmälningssärenden

§ 2

Anmälan av protokoll

2.1 Anmälan av protokoll från utbildningsnämndens förvaltningsgrupp den 18 april 2023.

2.2 Anmälan av protokoll från utbildningsnämnden, förskolenämnden och SISAB:s gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 19 april 2023.

Beslut

Protokoll från utbildningsnämndens förvaltningsgrupp den 18 april, UTBF 2023/136-8, samt anmälan av protokoll från utbildningsnämnden, förskolenämnden och SISAB:s gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 19 april, UTBF 2023/134-4, anmäls och läggs till handlingarna.

§ 3**Anmälan av delegationsbeslut****Beslut**

Anmälan godkänns och läggs till handlingarna, FÖF 2023/14-1.

Beslutsärenden

§ 4

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 för förskolenämnden

UTBF 2023/1253

Beslut

1. Förskolenämnden fastställer underlaget till budget för 2024 med inriktning 2025 – 2026. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Beslutet justeras omedelbart

Sammanfattning av ärendet

Från och med den 1 mars 2023 skapas en ny förskolenämnd dit det samordnande och övergripande ansvaret för stadens förskolefrågor flyttas från utbildningsnämnden. Den nya förskoleförvaltningen beräknas vara i drift den 1 juli 2023. Verksamhetsplan för den nya nämnden ska anmälas till kommunstyrelsen senast den 30 juni. I underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 beskriver och analyserar förvaltningen de kommande årens utveckling och konsekvenserna för staden. Analyserna är viktiga underlag i arbetet med stadens budget 2024 och lyfter strategiskt viktiga utvecklingsområden och utmaningar inför framtiden.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår förskolenämnden att besluta följande.

1. Förskolenämnden fastställer underlaget till budget för 2024 med inriktning 2025 – 2026. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Beslutet justeras omedelbart

Deltar inte i beslutet

Linnéa Vinge (SD) avstår från att delta i beslutet.

Yrkande

Ordförande Alexandra Mattsson (V) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Åsa Nilsson Söderström (L) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta. Liberalerna föreslog att förskolenämnden skulle besluta följande.

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut och uppdra åt förskoleförvaltningen att återkomma med förslag till inriktningsbeslut i enlighet med vad som nedan anförs.

Förskolan är stadens mest uppskattade verksamhet. Det är ingenting vi liberaler tar för givet. Vi vill fortsätta förbättra förskolan, så att alla barn får en riktigt bra start i livet. Förskolans betydelse för barns utveckling är central. Den fyller en särskilt viktig roll för de barn som inte har med sig svenskan hemifrån. Barn som har gått i förskolan har en snabbare språkutveckling och klarar senare också grundskolan bättre. Av det skälet ska alla barn ges möjlighet och uppmuntras att gå i förskolan.

Att vara närvarande i förskolan är centralt. Trots detta har vi ingen övergripande statistik för hur närvaron ser ut. Att ta fram sådan statistik måste vara prioriterat framöver.

Förskolenämnden måste arbeta aktivt för att att närvaron i förskolan av barn i områden där den är låg blir bättre. Här behöver arbetet med att utveckla och kvalitetssäkra metoder stärkas.

Informationsinsatser för ökad närvaro i förskolan består idag oftast av brevutskick, per e-post eller postalt, till identifierade vårdnadshavare. Här är det viktigt att förvaltningen arbetar mycket mer med telefonsamtal och personliga möten för att verkligen kunna nå ut till familjer som man inte når ut till idag.

Introduktionsförskolor och språkförskolors resultat för att få fler barn att börja i förskolan behöver också utredas.

Ett gott ordförråd är en avgörande faktor, inte bara för en lyckad skolgång, utan också för att kunna ta del av andras känslor och uttrycka sina egna, liksom för en livslång bildning. Därför ska förskolenämnden fokusera på barnens språkutveckling. Barn i behov av särskilt stöd ska upptäckas tidigt och få de stödinsatser som behövs och förskolenämndens arbete med likställigheten för särskilt stöd är avgörande. Övergången till skolan ska utvecklas med fokus på barnens språkutveckling och behov av särskilt stöd för att säkerställa att de får en så god skolstart som möjligt.

Staden bedriver en rad insatser över hela staden i det språkutvecklande arbetet. Alla dessa behöver fortlöpande utvärderas och kvalitetssäkras. Det är utifrån förskolerapporten tydligt att förvaltningen behöver arbeta på olika sätt i olika stadsdelar eftersom verkligheten ser så olika ut. Vårdnadshavares utbildningsnivå, grad av förvärvsarbetande, språklig kompetens och även kulturella skillnader påverkar exempelvis barns vistelsetid. Detta skapar i sin tur olika förutsättningar för hur undervisningen kan bedrivas. Likvärdigheten är således helt beroende av att hänsyn tas till de lokala förutsättningarna.

Viktigt är också att förbättra det språkutvecklande arbetet och att stärka kunskaperna i svenska hos förskolepedagogerna. Kompetent förskolepersonal, som får tillgång till utbildningssatsningar och ledarutveckling, är helt nödvändig för den pedagogiska kvaliteten. Här är det centralt att FOU-arbetet fortsätter framåtskridande i den nya organisationen. Vi måste fortsätta arbetet med att se till att varje barngrupp och avdelning i förskolan har åtminstone en legitimerad förskolelärare, inom såväl de fristående som de kommunala förskolorna.

Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa eller har behov av särskilt stöd. Samarbetet mellan förskola och socialtjänst ska fortsätta att stärkas. Insatser för att stärka barns uppväxtvillkor och stödja familjer bör komma redan i förskoleåldern, inte senare när en stor del av barndomen redan passerat och förskolans rutiner för, samarbete och kontakt med socialtjänsten bör därför utvecklas. Ju tidigare socialtjänsten kan uppmärksammas på barn som far illa genom orosanmälningar desto tidigare kan insatser sättas in.

En mångfald av utövare och pedagogiska inriktningar är positivt för Stockholms barn och föräldrar. Alla förskolor ska ha en god kvalitet, och ha en kvalitativ styrning. Av den anledningen är en rättssäker och noggrann tillståndsgivning och tillsyn av fristående förskolor avgörande. Förskolenämnden ska fortsätta det aktiva arbete som tidigare legat under utbildningsnämnden och arbeta med ägar- och ledningsprövning för att säkerställa att endast seriösa aktörer med en god insikt i förskolans kvalitet och krav bedriver förskola i Stockholms stad. Den regelbundna tillsynen ska utöver att grundläggande krav uppfylls, inriktas på den pedagogiska kvaliteten, och det systematiska kvalitetsarbetet. Tillsynens utgångspunkt ska vara att alla barn som går i en förskola i Stockholms stad ska få goda förutsättningar.

Vi vet från undersökningar att medborgarnas nöjdhet är större bland de som valt privata utförare. Bidragande till detta kan vara det goda tillsynsarbete staden bedriver på området. Ett utvecklat system för att skärpa kvaliteten också i de kommunala verksamheterna är nödvändigt.

I övrigt hänvisar vi till vår budgetreservation i kommunfullmäktige.

Sophia Granswed Baat m.fl. (M) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta. Moderaterna föreslog att förskolenämnden skulle besluta följande.

Att delvis godkänna Underlag för budget 2024 ned inriktning 2025 och 2026 för förskolenämnden och att därutöver anföra att

Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara enkelt att leva och utvecklas, oavsett livssituation och tid i livet. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om. Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor. Moderaterna förordar andra inriktningsmål än majoriteten har beslutat om, därför har vi också andra satsningar och prioriteringar.

Verksamheten bör drivas utifrån följande tre inriktningsmål:

- En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Vi kan konstatera att staden står inför svåra ekonomiska tider – redan ett halvår efter att den rödgröna majoriteten tillträdde. Särskilt allvarlig är den ekonomiska situationen i skolan. Enligt den senaste prognosen från utbildningsförvaltningen kommer 103 av stadens 126 grundskolor att gå med underskott i år – totalt med drygt 260 miljoner kronor. Detta får en direkt påverkan på utbildningskvaliteten. Neddragning av personal i form utav lärare, elevassistenter och specialpedagoger kommer att få direkt påverkan på elevernas undervisning. Än så länge har nedskärningarna inte drabbat förskolorna, och vi hoppas innerligt att vänstermajoriteten prioriterar rätt, så att stadens förskolor kan bibehålla en hög kvalitet med max 15 barn per barngrupp och utbildade förskolelärare inom varje enhet inom förskolan. Moderaterna fortsätter att prioritera förskolan. Genom att ha ordning och reda i ekonomin kan vi dessutom leverera bästa möjliga service till stockholmarna. För förskolenämnden och stadsdelsnämndernas ansvarsområden handlar det om att skapa en stimulerande förskola som värnar familjens valfrihet och bidrar till en meningsfull fritid för barnen.

De nya riktlinjerna kring övergångar förskola-skola har tagits i bruk läsåret 2022/2023 och är obligatoriska för kommunala förskolor och grundskolor. Vi ser också ett behov av att inkludera fristående aktörer i övergången. Den förstärkta övergången mellan förskolan och grundskolan ger goda förutsättningar för att ge alla barn en bra start i livet och att tillgodogöra sig den kunskap som erbjuds i förskolan. Det är viktigt att framgent fortsätta arbeta med att utveckla förskolans lärmiljöer i syfte att tillgängliggöra dem utifrån barnens olika behov. Arbetet med kompetensutveckling för förskolans personal gällande elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar bör också vara prioriterat.

Förvaltningens förslag till budget följer i många delar inriktningen som sattes av den grönbå majoriteten under föregående

mandatperiod. Arbetet med fokus på språkkunskaper hos medarbetare i förskolan är något vi gärna lyfter fram. Avslutningsvis ska förskolan vara en trygg miljö för både barn och pedagoger, där barnen får utvecklas i sin egen takt och där förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande. Vi vill fortsatt satsa på barns fysiska aktivitet som har stor betydelse för en god hälsa och ett gott lärande. Alla barn bör omfattas av en strategi för att öka fysisk aktivitet under förskoledagen, och alla barn ska erbjudas god, näringsrik och varierad mat alla dagar. Vi är stolta över vår förskolepersonal som gör allt för att våra barn ska få bästa möjliga undervisning och samtidigt känna sig trygga i förskolan.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Linnéa Vinge (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan. Underlaget för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 grundar sig på den rödgröna majoritetens politiska direktiv. Sverigedemokraterna står för en annan inriktning och väljer därför att avstå från att delta i beslutet.

Övrigt

Gunilla Davidsson föredrog ärendet inför förskolenämnden. Frågor ställdes och besvarades.

Handlingar i ärendet

- 1157830 UTBF 2023 1253 Underlag for budget 2024 med inriktning 2025 för Förskolenämnden
- 1153250 UTBF 2023 1253 Bilaga 1 FöN 2024-2026
- 1152997 UTBF 2023 1253 Bilaga 3 Kompetensförsörjningsplan 2024-2026
- 1153004 UTBF 2023 1253 Bilaga 2 FöN Schablonggrundande samt interkommunala barn och elever 2024-2026

§ 5

Förskolerapport 2022

UTBF 2023/299

Beslut

1. Förskolenämnden godkänner Förskolerapport 2022 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i tjänsteutlåtande från den 21 mars 2023, dnr UTBF 2023/299.

Förskolenämnden har i uppdrag från kommunfullmäktige att årligen ta fram en förskolerapport. Rapporten syftar till att ge en stadsövergripande bild av både fristående och kommunal förskola i Stockholms stad 2022. Från halvårsskiftet 2023 är det den nya förskoleförvaltningen som tar över arbetet med uppföljning, samordning och återrapportering.

Genom en konsekvent uppföljning av förskolans verksamhet över längre tid syns en positiv utveckling där samtliga stadsdelsnämnder bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete inom de kvalitetsområden som Förskola i Stockholm 2022 tar upp. Exempelvis insatser för att öka inskrivningsgraden, att förbättra personalens arbetssituation och kunskaper i svenska samt att utveckla och följa upp det språkutvecklande arbetet.

Utbildningsförvaltningen föreslår att förskolenämnden godkänner Förskola i Stockholm 2022 och överlämnar rapporten till kommunstyrelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med de fackliga organisationerna den 18 april 2023 samt i funktionshinderrådet vid sammanträde den 19 april 2023.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner Förskolerapport 2022 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordförande Alexandra Mattsson (V) yrkade bifall till förvaltningens

förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilda uttalanden

Alexandra Mattsson (V), Ewa Carlsson m.fl. (S) och Sara Grolander (MP) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande enligt nedan.

Vi i den rödgröna majoriteten vill börja med att tacka förvaltningen för ett väl utfört arbete med att ta fram Förskolerapporten 2022. Rapporten ger en beskrivning av förskolan i Stockholms stad. Rapporten ger en bild av att utvecklingen i förskolan i Stockholm generellt går åt rätt håll, men det finns mycket att göra för att ytterligare förbättra stadens förskoleverksamhet.

Medarbetarnas kompetens är helt avgörande för kvalitén i förskolan. Därför prioriterar vi i det nya styret kompetensutvecklingsarbetet aktivt och har därför beslutat att en samlad strategi för kompetensförsörjningen ska tas fram för staden. Vi vill öka andelen förskollärare med förskollärlig legitimation och andelen barnskötare med utbildning för att jobba med barn ytterligare i alla förskolor som finns i Stockholm. Det är positivt att antalet kommunala barngrupper utan förskollärare minskar jämfört med 2021 till 50 av 1800 grupper, men det behöver fortsätta minska även framöver, inte bara genom omfördelning av befintliga förskollärare utan också genom nyrekrytering av förskollärare.

Vi prioriterar också att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom förskolan och att förbättra likvärdigheten mellan stadsdelarna inom en rad områden. Förskolerapporten visar att ett systematiskt kvalitetsarbete pågår i de olika stadsdelarna men att det ser väldigt olika ut. Vårdnadshavare i Stockholm ska känna sig trygga med att deras barn får en förskoleverksamhet av hög kvalitet och det stöd de behöver oavsett vilken förskola barnen går i eller vilken stadsdel de bor i. Det är prioriterat att öka likvärdigheten över staden.

I rapporten framkommer också att likvärdigheten skiljer sig mellan kommunala och privata förskolor. Privata förskolor har i genomsnitt lägre förskollärartäthet och lägre personaltäthet än kommunen, och en tredjedel av deras medarbetare saknar pedagogisk utbildning för att jobba med barn. Dessutom visar tillsynen att många brister i det förebyggande barnsäkerhetsarbetet och i samarbetet med förskoleklassen. Oavsett huvudman ska förskolan ge en undervisning av så hög kvalitet som möjligt och vi kommer därför arbeta för att stärka kvalitén så väl i stadens egna som de fristående förskolorna. Tillsynen av de privata förskolorna kommer därför att utvecklas och stärkas under mandatperioden, och arbetet med att samordna och leda den stadsövergripande utvecklingen av kommunens egna förskolor kommer att prioriteras.

Den nya förskoleförvaltningen kommer på ett helt annat sätt än tidigare att kunna jobba med att ta itu med många av de gemensamma utmaningar som finns i förskolan i Stockholms stad framöver. Vi ser fram emot att leda den stadsövergripande utvecklingen för en förskola av hög kvalitet i hela Stockholm och stärka likvärdigheten under mandatperioden.

Åsa Nilsson-Söderström (L), Sophia Granswed Baat (M) och Ismail Ali (C) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande enligt nedan.

Liberalerna, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna förenas av en gemensam vision för framtidens Stockholm, som bejakar Stockholms styrkor och särart, och som tror på stockholmarnas potential och möjligheter inför framtiden. Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och företagare. I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig.

Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara enkelt att leva och utvecklas, oavsett livssituation och tid i livet. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Våra partier, som ingick i det grönbåa styret under föregående mandatperiod, såg till att genomföra en rad viktiga insatser för förskolan. Ett exempel är stadens språksatsning mot förskolorna med samverkan mellan utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna för att stärka det språkutvecklande arbetssättet.

Stadens aktiva arbete för att öka barnens språkutveckling i stadens förskolor påverkade också inriktningen på de obligatoriska rutiner som infördes för övergången mellan förskola och grundskola med särskilt fokus på information om barnens språkutveckling. Vidare genomförs det numera en dialog mellan förskolorna och grundskolorna i stadsdelen om barnens språkutveckling i förskolan och övergången till grundskolan.

Vi såg också till att stadsdelsnämnderna i samråd med arbetsmarknadsnämnden genomförde en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal. Vi jobbade också för att staden skulle fortsätta fördjupa kunskaperna om varför barn inte är i förskolan och påbörja relevanta åtgärder för att öka inskrivningsgraden.

Förskolerapporten är ett ypperligt verktyg för att kunna följa upp utvecklingen inom stadens förskolor, och arbetet för att stärka likvärdigheten och den pedagogiska kvaliteten. Det är ett viktigt underlag inför det fortsatta arbetet för förskolan som måste göras.

Vi måste fortsätta arbetet med att se till att varje barngrupp och avdelning i förskolan har åtminstone en legitimerad förskolelärare, inom såväl de fristående som de kommunala förskolorna.

Vi vet från undersökningar att medborgarnas nöjdhet är större bland de som valt privata utförare. Bidragande till detta kan vara det goda tillsynsarbete staden bedriver på området. Ett utvecklat system för att skärpa kvaliteten också i de kommunala verksamheterna är nödvändigt.

Viktigt är också att förbättra det språkutvecklande arbetet och att stärka kunskaperna i svenska hos förskolepedagogerna. Kompetent förskolepersonal, som får tillgång till utbildningssatsningar och ledarutveckling, är helt nödvändig för den pedagogiska kvaliteten. Här är det centralt att FOU-arbetet fortsätter framåtskridande i den nya organisationen. Den pedagogiska kvaliteten är samtidigt också beroende av barngruppernas storlek och att barn med behov får tillgång till särskilt stöd.

Förskolenämnden måste se till att närvaron i förskolan av barn i områden där den är låg blir bättre. Här behöver arbetet med att utveckla och kvalitetssäkra metoder stärkas. Informationsinsatser för ökad närvaro i förskolan består oftast av brevutskick, per e-post eller postalt, till identifierade vårdnadshavare. Här är det viktigt att förvaltningen arbetar mycket mer med telefonsamtal och personliga möten för att verkligen kunna nå ut till familjer som man inte når ut till idag. Det är också viktigt att förvaltningen hittar metoder för att kunna mäta närvaron, inte bara inskrivningsgraden, i förskolan. Introduktionsförskolor och språkförskolors resultat för att få fler barn att börja i förskolan behöver också utredas.

Staden bedriver en rad insatser över hela staden i det språkutvecklande arbetet. Alla dessa behöver fortlöpande utvärderas och kvalitetssäkras. Det är utifrån rapporten tydligt att förvaltningen behöver arbeta på olika sätt i olika stadsdelar eftersom verkligheten ser så olika ut. Vårdnadshavares utbildningsnivå, grad av förvärvsarbete, språklig kompetens och även kulturella skillnader påverkar exempelvis barns vistelsetid. Detta skapar i sin tur olika förutsättningar för hur undervisningen kan bedrivas. Likvärdigheten är således helt beroende av att hänsyn tas till de lokala förutsättningarna.

Övrigt

Charlotte Bagge-Glassell föredrog förskolerapporten inför förskolenämnden. Frågor ställdes och besvarades.

Handlingar i ärendet

- 1138169 Förskolerapport 2022
- 1160894 Bilaga Förskolerapport 2022

§ 6

Övriga frågor

På fråga från Sophia Granswed Baat (M) förklarade Eva Broström hur handläggningen av ansökan om tilläggsbelopp går till på förskoleavdelningen.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Kerstin Linnea Alexandra, Mattsson	2023-04-27
Åsa Maria, Söderström	2023-04-27